

ISSN 2490-2470 (Print)
ISSN 2637-3130 (Online)
UDK 009+1/3

НОЕМА

часопис за друштвену и хуманистичку мисао

година V број 8

Бања Лука
Март 2020.

НОЕМА
Часопис за друштвену и хуманистичку мисао

Издавач:
Филозофски факултет Бања Лука

Суиздавач:
Савез студената Филозофског факултета

За издавача:
Срђан Душанић

Главни и одговорни уредник:
мр Мирослав Галић

Извршни уредник:
Александар Вучковић

Уредништво:
проф. др Милена Карапетровић, доц. др Матеј Савић, доц. др Саша Лакета,
доц. др Горан Стојановић, доц. др Светлана Боројевић, Александра Савић ма,
Дејан Дошлић ма, Растко Лончар ма, Александар Дуроњић ма, Никола Богићевић

Уредник за књижевност:
Растко Лончар ма

Контакт:
noema@ff.unibl.org

Лектори:
Александра Савић, Анабела Сладојевић (српски језик)
Милица Гузијан (енглески језик)

Графички дизајн и прелом:
Мирослав Галић

Тираж:
150

Часопис излази једном годишње

Ставови изнесени у објављеним радовима су лични ставови аутора и не
представљају нужно ставове уредништва

Садржај

Ријеч уредника 5

ТЕМА БРОЈА: БУДУЋНОСТ СЛОБОДЕ

Igor Janković
Slobodna volja kao „modus operandi“ samosvesti 9

Andrija Jurić
Sloboda volje kroz prizmu filozofije duha 31

Јелена Раџа
Слобода као мотив у дубровачким ренесансним и барокним драмама 59

АУТОРСКИ РАДОВИ

Nikola Bogičević
Realistička ontologija Bruna Latoura i Manuela DeLande 77

Маја Видовић
Светосавски завјет српског народа под турском влашћу 105

ПРЕВОД

Sajmon Blekburn
O istini 121

ПРИКАЗИ/ОСВРТИ/РЕЦЕНЗИЈЕ

Јелена Раџа
Приказ књиге Славка Петаковића *Сашира и саширично у дубровачкој поезији
просветијелства* 135

Тамара Петковић
Приједлози за суочавање са проблемом вршњачког насиља 143

Александра Савић
Зашто се каже *лаже као њас?* 147

Раско Лончар
„Зими, зими, зом” – за две особе 149

КЊИЖЕВНОСТ

Душан Карабасил
Ноћ, Сирија, Историја 151

Алтамира 152

Ирена Плаовић
Увек и свуда 157

<i>Кашарина Панџовић</i>	
Летњи распоред намештаја	158
<i>Вања Ковачић</i>	
Геанка	159
<i>Михаил Герасимов</i>	
* * *	161

ИЗВЈЕШТАЈИ

<i>Маја Виговић</i>	
Извјештај са промоције књиге „Митови српске историје“, историчара Дејана Ристића, у организацији Клуба историчара „Посавина“	165
<i>Александар Вучковић</i>	
AYN RAND CONFERENCE EUROPE 2020. Reason, Purpose and Self-Esteem: Keys to a Better Life and Society.	167
<i>Тамара Пејковић</i>	
Извјештај са промоције књиге „Мигранти и ми – Социопсихолошка анализа узајамне перцепције“	171
<i>Александар Вучковић</i>	
Студентска конференција „Студенти у сусрет науци“. Сесија за хуманистичке науке.	173
<i>Andrija Jurić</i>	
6. Regionalni studentski simpozijum društvenih i humanističkih nauka: Izazovi društvenih i humanističkih znanosti u 21. stoljeću.	176
<i>Александра Савић</i>	
„Приче из комшилука“ и радионица са Миљенком Јерговићем	182
ПОЗИВ ЗА САРАДЊУ У ДЕВЕТОМ БРОЈУ ЧАСОПИСА	183
УПУТСТВА АУТОРИМА.	185

РИЈЕЧ УРЕДНИКА

Поштоване колегинице и колеге, драги пријатељи,

Сретни смо што можемо да вас по осми пут поздравимо са страница часописа *Ноема*. У ових осам бројева, *Ноема* је прешла велики пут и постигла значајне резултате који су препознати како од јавности тако и од институција. Из броја у број, напредовали смо и подизали квалитет уређивања, те смо се одлучили да резултате свога рада дамо на оцјену кроз процес категоризације научних публикација у Републици Српској. У вези с тим процесом, у часопис смо унијели и неке измјене.

Од овог броја, главни издавач часописа је Филозофски факултет у Бањој Луци, док је Савез студената Филозофског факултета суиздавач.

Новост је и то што је мр Мирослав Галић од овог броја главни и одговорни уредник часописа, а досадашњи главни и одговорни уредник Александар Вучковић постао је извршни уредник.

Тематски оквир који је уредништво поставило у позиву за сарадњу у осмом броју часописа био је *бугућности слободе*. На ту тему нам је пристигло неколико радова, а строгу селекцију наших рецензената прошла су три рада: радови Игора Јанковића и Андрије Јурића из Новог Сада, који тематизују слободу из ракурса филозофије духа и рад Јелене Раце, који нам говори о мотиву слободе у дубровачкој књижевности.

Поред радова који су се освртали на тему броја, објављујемо и два рада који нису везани уз тему, али који на квалитетан начин доприносе истраживањима у филозофији и историји. Ту посебно треба истаћи рад Николе Богићевића о реалистичкој онтологији Бруна Латура и Мануела Деланде, јер се ради о теми о којој се на нашем језику није много писало. Поред тога, у раду Маје Видовић можете читати о светосавском завјету српског народа под турском влашћу.

Као и досад, Ана Галић нас није изневјерила, те поново потписује превод. Овога пута у питању је превод уводног дијела књиге Сајмона Блекбурна, *О истини*.

Рубрика осврти/прикази/рецензије нуди вам приказ књиге Славка

Петакковића *Сашира и саширично у дубровачкој поезији просвети-
тељства* из пера Јелене Раце, затим приједлоге Тамаре Петковић
за суочавање са проблемом вршњачког насиља, као и полемички
осврт Растка Лончара на овогодишњу додјелу НИН-ове награде.

По обичају, и у овом броју нас очекује избор квалитетних књи-
жевних радова, овога пута аутора младе генерације, као и пјесма
Михаила Герасимова која се први пут појављује у српском преводу.

Број закључујемо извјештајима са различитих догађаја из Бање
Луке, Модриче, Шамца, Сплита и Варшаве.

Драги пријатељи, предајемо вам овај број у руке с поруком да не
будете сувише строги уколико у њему пронађете неке грешке, јер
грешке су саставни дио рада, а њихово исправљање је најбољи пут
ка знању и успјеху. Такође, не будите ни сувише благи, тражите од
нас оно што знате да можемо да вам пружимо и увијек нас тјерајте
да будемо бољи.

Мирослав Галић